

MARTS 2024

ERHVERSSKOLERS RÅDGIVNING OM SEKSUEL CHIKANE SKAL STYRKES – BILAG

METODE

Spørgeskemaet er udsendt til 235 medarbejdere på erhvervsskoler med ansvar for formidling af lærepladser mellem elever og arbejdsgivere. De 235 medarbejdere repræsenterer samlet set alle erhvervsskoler i Danmark med undtagelse af skoler, der kun udbyder henholdsvis SOSU-uddannelser og landbrugsuddannelser. Det skyldes, at spørgeskemaundersøgelsen er en gentagelse af tidligere undersøgelser fra 2006 og 2016, hvor målgruppen var afgrænset på denne måde, og hvor fokus alene var på virksomheders forhold til elevers etniske baggrund.

Undersøgelsen er udført i perioden 23. februar 2023 til 8. marts 2023. I alt 118 oplæringskonsulenter har besvaret spørgeskemaet helt eller delvist, hvilket betyder, at undersøgelsen har en svarprocent på 50 %. Hovedparten af deltagerne i undersøgelsen er enten virksomhedskonsulenter (47 %) eller lærepladskonsulenter (31 %), jf. tabel 1.C i bilag 1. Personer, der i undersøgelsen har svaret, at de ikke indgår lærepladsaftaler, er frasorteret (seks personer). Oplæringskonsulenterne indgår generelt mange oplæringsaftaler. Tre ud af fire af respondenterne i 2023 indgik mere end 50 aftaler årligt, jf. tabel 1.D.

Kontaktoplysninger på medarbejderne er indhentet via erhvervsskolernes hjemmesider og telefonopringninger i januar og februar 2023. De udvalgte medarbejdere kan have forskellige titler, og hovedparten af deltagerne i undersøgelsen er enten virksomhedskonsulenter eller oplæringskonsulenter. Vi gør i det følgende brug af den nye terminologi på erhvervsuddannelsesområdet, hvor ordet "praktik" erstattes med "oplæring".ⁱ

I figurerne gengives den oprindelige spørgsmålsformulering, hvor der ikke er taget højde for denne ændring i terminologi på området, eftersom vi først blev bekendt med ændringen efter udsendelse af spørgeskemaet. Dette gør sig også gældende for den beskrivende statistik, der fremgår af bilag 1.

Der er løbende frafald af de respondenter, der kun har gennemført spørgeskemaet delvist, hvilket betyder, at antallet af respondenter kan variere afhængigt af spørgsmålet. I figurnoterne er angivet, hvor mange respondenter der har besvaret spørgsmålet.

Respondenterne formidler primært lærepladsaftaler inden for de tre hovedområder "Teknologi, byggeri og transport" (65 %), "Kontor, handel og forretningsservice" (22 %) og "Fødevarer, jordbrug

og oplevelser" (8 %), mens 5 % af respondenterne formidler lærepladsaftaler inden for enten "Omsorg, sundhed og pædagogik" eller "Andet", jf. tabel 1.E. Sammenlignes fordelingen af respondenter på hovedområderne med den nationale fordeling af elever, der startede på grundforløb 1 i august 2022, er særligt hovedområdet "Omsorg, sundhed og pædagogik" underrepræsenteret blandt respondenterne, mens området "Teknologi, byggeri og transport" er overrepræsenteret.

Dette er ikke overraskende, da skoler, der kun udbyder SOSU-uddannelser, ikke er medtaget i undersøgelsen. Sammenlignes de to fordelinger i stedet kun på de tre førstnævnte hovedområder, ligner de i højere grad hinanden, jf. tabel 1.F.

De erhvervsskoler, der er repræsenteret i undersøgelsen, fordeler sig på alle fem regioner, jf. figur 1.A. Sammenlignes de repræsenterede skoler med alle skolerne samlet, er fordelingen af skoler på regioner overvejende ens. De skoler, der ikke er repræsenteret, adskiller sig fra de resterende to grupper ved blandt andet at have en undervægt af skoler i Region Midtjylland, mens skoler fra Region Hovedstaden er svagt overrepræsenteret. For baggrundskaraktistika som køn og alder er det ikke muligt at sammenligne gruppen af respondenter med de oplæringskonsulenter, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Derfor ved vi heller ikke, om de to grupper er afgørende forskellige på disse karakteristika.

Som følge af antallet af respondenter i forhold til det samlede antal oplæringskonsulenter vil resultaterne være behæftet med en vis statistisk usikkerhed. På baggrund af besvarelsene kan vi dog pege på nogle tendenser i oplæringskonsulenternes kendskab til seksuel chikane på lærepladser.

BAGGRUNDSINFORMATION OM RESPONDENTERNE

Tabel 1.C: Hvad er din primære stillingsbetegnelse?

	Antal	Procent
LOP-konsulent	5	4%
Virksomhedskonsulent	56	47%
Praktikpladskonsulent	37	31%
Praktikpladsopsøgende medarbejder	5	4%
Studievejleder/faglærer	6	5%
Uddannelses- og erhvervsvejleder	0	0%
Andet	9	8%
I alt	118	100%

Note: Studievejleder/faglærer er slået sammen ved databehandling.

Tabel 1.D: Hvor ofte indgår du en praktikpladsaftale med en virksomhed?

	Antal	Procent
Jeg indgår slet ikke praktikpladsaftaler	6	5%
Mindre end 50 gange årligt	25	21%
Ca. 50-100 gange årligt	38	32%
Ca. 100-150 gange årligt	20	17%
Ca. 150-200 gange årligt	18	15%
Mere end 200 gange årligt	11	9%
I alt	118	100%

Tabel 1.E: Hvilket hovedområde formidler du især praktikpladser for?

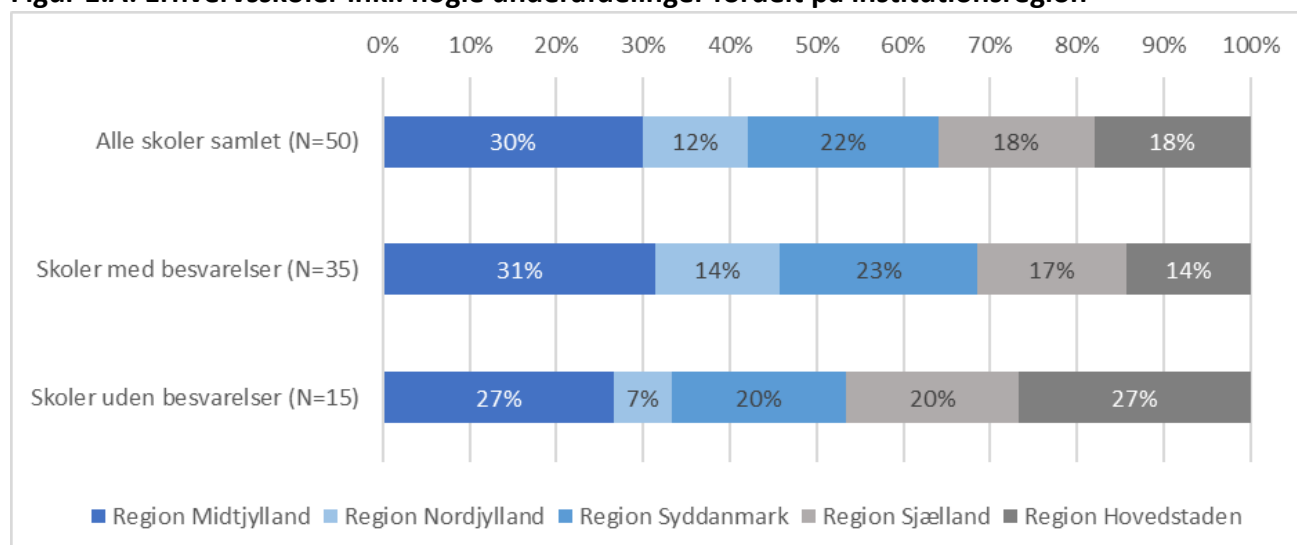
	Antal	Procent	Fordeling uden "Omsorg, sundhed og pædagogik"
"Omsorg, sundhed og pædagogik" og "Andet"	6	5%	
"Kontor, handel og forretningsservice"	24	22%	23%
"Fødevarer, jordbrug og oplevelser"	9	8%	9%
"Teknologi, byggeri og transport"	72	65%	69%
I alt	111	100%	100%

Note: "Omsorg, sundhed og pædagogik" er slået sammen med "Andet" ved databehandling.

Tabel 1.F: Fordeling af elever, som startede på grundforløb 1 i august 2022

	Antal	Procent	Fordeling uden "Omsorg, sundhed og pædagogik"
"Omsorg, sundhed og pædagogik"	1.855	15%	
"Kontor, handel og forretningsservice"	2.395	19%	22%
"Fødevarer, jordbrug og oplevelser"	1.405	11%	13%
"Teknologi, byggeri og transport"	6.918	55%	65%
I alt	12.573	100%	100%

Kilde: <https://deg.dk/tal-analyse/noegletal>

Figur 1.A: Erhvervsskoler inkl. nogle underafdelinger fordelt på institutionsregion

BILAG 2: DET FULDE SPØRGESKEMA UDSENDT TIL LANDETS OPLÆRINGSKONSULENTER, FEBRUAR 2023

Tak fordi du vil deltage i vores undersøgelse af virksomheders ønsker og forventninger til lærlinge. Vi vil på baggrund af din og andres besvarelser udarbejde en rapport, der vil blive offentliggjort på Institut for Menneskerettigheds hjemmeside. Alle resultater fra undersøgelsen vil blive præsenteret anonymt i rapporten og kan ikke spores tilbage til dig.

Institut for Menneskerettigheder har fokus på at beskytte de oplysninger om dig, som vi behandler i forbindelse med undersøgelsen. Her kan du læse mere om vores behandling af dine personoplysninger samt dine rettigheder i den forbindelse: [Persondatapolitik | Institut for Menneskerettigheder](#)

Hvad er din primære stillingsbetegnelse?

- ☐ LOP-konsulent
- ☐ Virksomhedskonsulent
- ☐ Praktikpladskonsulent
- ☐ Praktikpladsopsøgende medarbejder
- ☐ Studievejleder
- ☐ Uddannelses- og erhvervsvejleder
- ☐ Faglærer
- ☐ Andet

Hvor ofte indgår du en praktikpladsaftale med en virksomhed?

- ☐ Jeg indgår slet ikke praktikpladsaftaler
- ☐ Mindre end 50 gange årligt
- ☐ Ca. 50-100 gange årligt
- ☐ Ca. 100-150 gange årligt
- ☐ Ca. 150-200 gange årligt
- ☐ Mere end 200 gange årligt

Hvilket hovedområde formidler du især praktikpladser for?

- ☐ Omsorg, sundhed og pædagogik
- ☐ Kontor, handel og forretningsservice
- ☐ Fødevarer, jordbrug og oplevelser
- ☐ Teknologi, byggeri og transport
- ☐ Andet

Nogle virksomheder foretrækker piger frem for drenge – eller omvendt. Andre igen lægger vægt på fx personlig fremtoning. Hvor ofte oplever du, at en virksomhed lægger vægt på elevens...?

	Ofte	Af og til	Sjældent, men det forekommer	Aldrig
Køn	☐	☐	☐	☐
Alder	☐	☐	☐	☐
Udseende	☐	☐	☐	☐
Sociale baggrund	☐	☐	☐	☐
Etniske baggrund	☐	☐	☐	☐
Religion/tro	☐	☐	☐	☐
Sprogkunderskaber	☐	☐	☐	☐
Fysisk eller psykisk helbred (handicap)	☐	☐	☐	☐
Seksuel orientering	☐	☐	☐	☐

Hvad er begrundelsen fra virksomhedens side, når virksomheden ikke ønsker en elev med etnisk minoritetsbaggrund eller minoritetsreligion/tro?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Elever med etnisk minoritetsbaggrund mangler danske sprogkundskaber	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med etnisk minoritetsbaggrund mangler faglige kundskaber	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med etnisk minoritetsbaggrund mangler personlige kvalifikationer	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med etnisk minoritetsbaggrund kender ikke omgangsformen på de danske arbejdspladser	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med etnisk minoritetsbaggrund vil ikke blive en del af fællesskabet på arbejdspladsen	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil tage hensyn til kunder og samarbejdspartnere	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil tage hensyn til kollegerne	☐	☐	☐	☐	☐
Tørklædet (eller anden påklædning) passer ikke ind i virksomheden	☐	☐	☐	☐	☐
Elevens praktisering af religion/tro vil give problemer	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden forventer ekstra udgifter, hvis de ansætter en elev med etnisk minoritetsbaggrund	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil beskytte eleven med etnisk minoritetsbaggrund for chikane fra kolleger eller kunder og undlader derfor at tage eleven i praktik	☐	☐	☐	☐	☐

UDDYB GERNE:

Hvad gør du, hvis virksomheden siger, at den ikke ønsker en elev med etnisk minoritetsbaggrund eller minoritetsreligion/tro?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Jeg forsøger at imødekomme virksomhedens ønske, da det ligger i mit job, at jeg skal servicere virksomhederne	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg undgår at diskutere med virksomheden, da det i forvejen er vanskeligt at finde nok praktikpladser	☐	☐	☐	☐	☐
Situationen bringer mig i tvivl om hvad jeg skal gøre – jeg savner en klar politik på området	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foreslår virksomheden at tænke i nye baner og prøve en elev med etnisk minoritetsbaggrund alligevel	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg siger til virksomheden, at jeg ikke vil samarbejde, hvis de fastholder ønsket	☐	☐	☐	☐	☐

Hvad er begrundelsen fra virksomhedens side, når virksomheden ikke ønsker en elev med et handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Elever med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer mangler sprogkundskaber	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer mangler faglige kundskaber	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer mangler personlige kvalifikationer	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer kender ikke omgangsformen på de danske arbejdspladser	☐	☐	☐	☐	☐
Elever med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer vil ikke blive en del af fællesskabet på arbejdspladsen	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil tage hensyn til kunder og samarbejdspartnere	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil tage hensyn til kollegerne	☐	☐	☐	☐	☐
Handicaprelaterede hjælpemidler passer ikke ind i virksomheden	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden forventer ekstra udgifter, hvis de ansætter en elev med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil beskytte eleven med handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer for chikane fra kolleger eller kunder og undlader derfor at tage eleven i praktik	☐	☐	☐	☐	☐

UDDYB GERNE:

Hvad gør du, hvis virksomheden siger, at den ikke ønsker en elev med et handicap,
helbredsproblem eller psykiske udfordringer?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Jeg forsøger at imødekomme virksomhedens ønske, da det ligger i mit job, at jeg skal servicere virksomhederne	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg undgår at diskutere med virksomheden, da det i forvejen er vanskeligt at finde nok praktikpladser	☐	☐	☐	☐	☐
Situationen bringer mig i tvivl om hvad jeg skal gøre – jeg savner en klar politik på området	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foreslår virksomheden at tænke i nye baner og prøve en elev med et handicap, helbredsproblem eller psykiske udfordringer alligevel	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg siger til virksomheden, at jeg ikke vil samarbejde, hvis de fastholder ønsket	☐	☐	☐	☐	☐

Hvad er begrundelsen fra virksomhedens side, når virksomheden foretrækker et køn fremfor et andet?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Piger/kvinder er ikke fysisk stærke nok	☐	☐	☐	☐	☐
Piger/kvinder vil ikke blive en del af fællesskabet på arbejdspladsen	☐	☐	☐	☐	☐
Der er ikke faciliteter til at imødekomme piger/kvindes behov for omklædning, bad mm.	☐	☐	☐	☐	☐
Drenge/mænd er ikke empatiske nok	☐	☐	☐	☐	☐
Drenge/mænd vil ikke blive en del af fællesskabet på arbejdspladsen	☐	☐	☐	☐	☐
Der er ikke faciliteter til at imødekomme drenge/mænds behov for omklædning, bad mm.	☐	☐	☐	☐	☐

UDDYB GERNE:

Hvilket køn fravælges oftest af virksomhederne efter din erfaring?

- ☐ Piger/kvinder
- ☐ Dreng/mænd
- ☐ Ligeligt
- ☐ Ved ikke

Hvad gør du, hvis virksomheden foretrækker det ene køn fremfor det andet (fx en dreng over for en pige)?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Jeg forsøger at imødekomme virksomhedens ønske, da det ligger i mit job, at jeg skal servicere virksomhederne	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg undgår at diskutere med virksomheden, da det i forvejen er vanskeligt at finde nok praktikpladser	☐	☐	☐	☐	☐
Situationen bringer mig i tvivl om hvad jeg skal gøre – jeg savner en klar politik på området	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foreslår virksomheden at tænke i nye baner og prøve alligevel	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg siger til virksomheden, at jeg ikke vil samarbejde, hvis de fastholder ønsket	☐	☐	☐	☐	☐

Hvad er begrundelsen fra virksomhedens side, når virksomheden ikke ønsker en LGB-elev pga. elevens seksuelle orientering? (LGB står for lesbisk, homoseksuel eller biseksuel)

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
LGB-elever vil ikke blive en del af fællesskabet på arbejdspladsen	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil tage hensyn til kunder og samarbejdspartnere	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil tage hensyn til kollegerne	☐	☐	☐	☐	☐
Virksomheden vil beskytte LGB-elever fra chikane fra kolleger eller kunder og undlader derfor at tage eleven i praktik	☐	☐	☐	☐	☐
Der er ikke faciliteter til at imødekomme LGB-elevs behov for omklædning, bad mm.	☐	☐	☐	☐	☐
Det vil ikke være i overensstemmelse med virksomhedens værdisæt	☐	☐	☐	☐	☐

UDDYB GERNE:

Hvad gør du, hvis virksomheden siger, at den ikke ønsker en LGB-elev? (LGB står for lesbisk, homoseksuel eller biseksuel)

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Jeg forsøger at imødekomme virksomhedens ønske, da det ligger i mit job, at jeg skal servicere virksomhederne	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg undgår at diskutere med virksomheden, da det i forvejen er vanskeligt at finde nok praktikpladser	☐	☐	☐	☐	☐
Situationen bringer mig i tvivl om hvad jeg skal gøre – jeg savner en klar politik på området	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foreslår virksomheden at tænke i nye baner og prøve alligevel	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg siger til virksomheden, at jeg ikke vil samarbejde, hvis de fastholder ønsket	☐	☐	☐	☐	☐

Har du haft kendskab til, at en elev har været udsat for seksuel chikane eller uønsket seksuel opmærksomhed ifm. praktikperioden? Det kan være kommentarer eller vittigheder med seksuelle undertoner, fået tilsendt nøgenbilleder via sms, mail eller sociale medier som blev opfattet som krænkende, uønskede middagsinvitationer, uønskede seksuelle tilnærmelser i form af fysisk berøring mm.

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Ønsker ikke at svare

Var du praktikkonsulent for eleven?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Jeg har oplevet det både ved elever, jeg var praktikkonsulent for, og elever, jeg ikke var praktikkonsulent for
- ☐ Husker ikke

Tænk på det seneste tilfælde, hvor du fik kendskab til, at en elev havde været udsat for seksuel chikane eller uønsket seksuel opmærksomhed ifm. praktikperioden. Hvad gjorde du?

(Sæt gerne flere krydser)

- ☐ Jeg tog kontakt til praktikvirksomheden
- ☐ Jeg tog kontakt til skolens ledelse
- ☐ Jeg satte eleven i kontakt med elevens fagforening
- ☐ Jeg satte eleven i kontakt med en psykolog
- ☐ Jeg gjorde ingenting
- ☐ Ønsker ikke at svare
- ☐ Andet – uddyb gerne

Har du kendskab til, hvilken forpligtigelse skolen har i en situation, hvor en elev har været udsat for seksuel chikane eller uønsket seksuel opmærksomhed ifm. praktikperioden?

(Sæt gerne flere krydser)

- ☐ Ja, ledelsen har informeret om det på møder mm.
- ☐ Ja, via kurser for ansatte
- ☐ Ja, fra mine kollegaer
- ☐ Ja, fra eksterne samarbejdspartnere mm.
- ☐ Nej, jeg har ikke kendskab til skolens forpligtelse
- ☐ Andet – uddyb gerne:

Må vi kontakte dig med uddybende spørgsmål?

- ☐ Ja (Udfyld venligst den e-mail vi må kontakte dig på)
- ☐ Nej

Tak for dine svar. Du kan stadig gå tilbage til tidligere spørgsmål og rette i dine svar. Når du trykker afslut nedenfor, er det ikke længere muligt at rette i dine svar.

Tak for din deltagelse i undersøgelsen.

ⁱ Børne- og Undervisningsministeriet. Ny terminologi på erhvervsuddannelsesområdet. Tilgængelig via: <https://www.uvm.dk/trepart/trepart-om-flere-laerepladser-og-entydigt-ansvar/ny-terminologi>